

Faktablad

MSB Forskning

Publ.nr MSB2322-februari

Relevanta verktyg för räddningstjänst och myndigheter för att tackla framtidens vegetationsbränder

Många olika faktorer påverkar om en vegetationsbrand slocknar i sin linda eller utvecklas till en samhällskris. Beslut om val av insats kräver verktyg som snabbt visar på brandpotential så att insatsen kan anpassas och utformas effektivt. Verktöget kan också användas i förväg som planeringsverktyg för att visa på behovet av att i förväg vidta förebyggande åtgärder. De kan också användas för riskanalyser samt vid planering av hur räddningsinsatserna ska genomföras och dimensioneras.

Potentialen för snabb brandspridning och hög intensitet beror inte bara på senaste tidens väder utan även på en uppsjö av faktorer som påverkar tex bränslet, tillgången till resurser och hotet mot byggnader eller människor.

En brands beteende påverkas (vid sidan om hur släckinsatser genomförs) av:

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Klimatanpassning för framtidens vegetationsbränder - teknik, taktik och metod för att möta en förändrad riskbild

Juli 2023 – juni 2026

Projektledare: Johan Sjöström,
RISE Research institutes of Sweden, johan.sjostrom@ri.se

Deltagare:

RISE
Research institutes of Sweden

SLU
Sveriges lantbruksuniversitet

För mer information:

<https://www.ri.se/sv/vad-vi-gor/expertiser/skogsbrand>

<https://www.slu.se/centrumbildning-ar-och-projekt/riksskogstaxeringen/>

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/naturolyckor-och-klimat/skogsbrand-och-vegetationsbrand/>

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

- landskapets topografi
- vegetationens utbredning
- aktuell vindhastighet
- markbränslets fuktkvot och struktur.

Markbränslets beskaffenhet är bland det viktigaste att förstå men även det som är svårast att beskriva i detalj på en landskapsnivå. Egenskaperna kommer att variera beroende på:

- tidigare väder
- nedfall av kvist/barr/löv från närbelägna träd
- ljusinsläpp genom trädkronorna
- markens näringsinnehåll
- säsongens fortskridande
- markanvändning och skötselåtgärder.

För att kunna leverera detaljerad och uppdaterad information om brandutvecklingspotentialen över landet bör data över bränslets egenskaper samlas via fjärranalys, exempelvis satellitdata. Men det är bränslet på marken, och inte i trädkronorna, som styr branden och satelliter kan inte enkelt se genom trädkronorna. Därför behövs nycklar och modeller för hur markbränslets beskaffenhet gällande brand kan utvärderas baserat på satellitdata och annan lättåtkomlig fjärrdata. I detta projekt använder vi oss av skoglig inventering av markbränsle för att validera sådana nycklar och modeller. Alltså, modeller med fjärranalys kopplas direkt till fysik karakterisering på marken.

Projektet kommer att utreda vilken information som räddningstjänster och länsstyrelser behöver och på vilket sätt denna behöver presenteras. Dessa behov kommer sedan att vägleda hur information kan sammanfogas för att ge aktörer rätt verktyg för beslut avseende förebyggande arbete eller släckinsatser vid pågående händelser.

Med information om bränslevariation, väderdata och annan geografisk information tillsammans med relevant data över vägnät, resurser och byggd miljö kan verktyg utformas för att matcha behoven hos räddningstjänst och myndigheter. Dessa kan sedan anpassas för att passa in i befintlig IT-infrastruktur hos samma aktörer.